

Hvad må gøres?

Af Ole Wolf

Formand for Humanistisk Samfund

Nu er det udvalg nedsat, der skal se på kirkens fremtid. Der er positive ting i udvalgets kommissorium. Udvalget skal overveje, om statens tilskud skal målrettes de samfundsopgaver, kirken står for. Det vil skabe overskuelighed og gøre det nemmere senere at flytte opgaverne til staten.

Vi kan ligeledes glæde os over, at udvalget vil se på, om politikere virkelig bør tage stilling til religiøse spørgsmål.

Det er også godt, at udvalget skal se på, om der skal skabes nye kirkelige organer. Det vil blive nemmere senere at skille kirke og stat, hvis et kirkeligt organ står klar til at tage magten.

Men udvalgets sammensætning er katastrofal. Det består af kirkelige repræsentanter, ministerielle embedsmænd og universitetssekspert. De vil næppe foreslå drastiske forandringer.

Endnu værre er det, at udvalget har tre politiske medlemmer: Charlotte Dyremose (fhv. MF, K), Jesper Langballe (fhv. MF, DF) og Britta Schall Holberg (fhv. MF, V). De har alle tydeligt sagt, at de ikke ønsker forandring. Der er ikke politikere i udvalget fra andre partier.

To anbefalinger

Vi kan derfor forudse, at et flertal i udvalget vil komme med et forslag, som ikke vil være særligt vidtgående.

Det vil imidlertid være for meget for bl.a. de tre borgerlige politikere. Der vil derfor komme en mindretalsudtalelse, der vil fastholde status quo.

Efter regeringen har modtaget udvalgets betænkning, vil de gå efter et bredt forlig. De vil derfor være imødekommende overfor V, K og O's ønsker om at udvande flertallets forslag.

Så for os bliver opgaven nu at skubbe

på, så flertallets forslag bliver så vidtgående som muligt.

Det sker i foråret 2013

Allerede til foråret skal udvalget "fremlægge foreløbige resultater mhp. en efterfølgende bred folkekirkelig og folkelig debat". Bemærk, at folkelig er nævnt ved siden af det folkekirkelige.

Det er her, vi skal gøre en forskel. Vi skal arbejde for, at debatten ikke kun foregår i kirken, men også i partier, ungdomsorganisationer m.v. Vi skal skrive læserbreve og kronikker. Og vi skal deltage i offentlige møder, også selvom de foregår i et menighedshus.

For et år siden sad jeg i debatpanel med Viborgs biskop Karsten Nissen. Han var overraskende positiv overfor vores holdninger, for som han sagde om samfundsudviklingen: "det går mod adskillelse". Humanistisk Samfunds opgave bliver at være så synlig, at udvalgets flertal husker det.

Nyt medieforlig med løftebrud

Af Ole Wolf

Der er indgået et nyt medieforlig, blandt andet om DR's forpligtigelse til særligt at formidle den "kulturkristne arv", som VKO fik vedtaget i 2011.

Det er endt med, at der i den nye aftale står "Formuleringerne i den gældende kontrakt om formidling af den kristne kulturarv videreføres".

Før valget sagde SF's Holger K. Niel-

sen ellers: "Når vi får magten, regner jeg med, at vi laver et nyt medieforlig og en ny public service-aftale med DR, hvor den kristne kulturarv bliver slettet". Kristeligt Dagblad skrev d. 9/2 2011, at "De borgerlige partiers krav om, at DR skal betone den kristne kulturarv, er ifølge Holger K. Nielsen udtryk for en reaktionær kulturopfattelse, der udelukker andre religioner og bærer DF's fingeraftryk." Det var Rad. V. og S den gang enige i.

Nu mener regeringen åbenbart, det er i orden, at DR skal formidle en reaktionær kulturopfattelse, der bærer DF's fingeraftryk.

I de seneste måneder har vi i læserbreve krævet, at de tre regeringspartier stod ved deres løfter.

Men regeringen har ønsket et bredt forlig. Derfor godtager de desværre kristne ideologers kamp for at få andre livssyn til at fremstå som mindre fine.

Hvem er vi? Fem spørgsmål til Jesper Dybbro

I hvert nummer stiller vi fem faste spørgsmål til en person, der er aktiv i Humanistisk Samfund. Denne gang til Jesper Dybbro, der er medlem af HS Aarhus' bestyrelse og i færd med at uddanne sig til bryllupscelebrant.

Jesper Dybbro

Hvorfor meldte du dig ind i HS?

Jeg meldte mig ind i HS juli 2011 umiddelbart efter, at jeg var blevet opmærksom på foreningens eksistens. Jeg meldte mig ud af folkekirken for godt 40 år siden, da én af parolerne var "Ned med traditioner og ritualer". Siden har jeg fået øjnene op for vigtigheden af ritualer/traditioner/

rammer. Jeg vil bare gerne have dem uden religiøse islæt. Derudover ønsker jeg stat og kirke helt adskilt – religion er efter min mening en privat sag. Jeg bryder mig heller ikke om folkekirkens særstatus.

Endelig synes jeg, det er svært at være imod humanisme!

Hvad er HS vigtigste opgave lige nu?

At blive rigtig godt kendt i offentligheden, så danskerne blandt andet ved, der findes et godt alternativ til de religiøse ceremonier ved de 4 store overgange, og så vi får mange flere medlemmer – og dermed står stærkere i debatten.

Hvordan kan vi nå det mål?

Ved at oplyse på sober vis om vores eksistens fra medlem til omgangskreds (vores fine brochurer) og i den større målestok via bestyrelse og talsmænd.

Ved at deltage i offentlig debat.

Ved at gøre politikere bekendte med vore synspunkter og argumenter.

Ved fortsat at argumentere for åbning af folketingsåret uden gudstjeneste.

Ved at afholde flere ceremonier.

Ved at have uddannet celebranter/ceremoniledere nok.

Hvad laver du, når du ikke er aktiv i HS?

Arbejder (ret meget) som overlæge i ambulans psykiatri i det offentlige sundhedsvæsen i Aarhus Centrum.

Cykler året rundt og træner 3 gange ugentligt i fitness.dk.

Hjælper Hannah lidt med at passe vores dejlige have.

Er (for lidt) sammen med døtre, svigersønner og 3 børnebørn ml. 6 og ½ år.

Hvilken tophistorie vil du helst høre i radioavisen?

Stat og kirke er skilt helt ad, samtidigt med at livssynssamfund og trossamfund stilles lige, hvad angår økonomi og jura. Dette medfører blandt andet, at det offentlige stiller fine, livssynsneutrale ceremonirum til disposition for HS.

Generalforsamling i Hovedstaden

Den 2. oktober holdt lokalforeningen for hovedstadsområdet en ekstraordinær generalforsamling for at vælge en ny bestyrelse.

På den ordinære generalforsamling i sommerperioden havde det knebet med at få tilstrækkelig mange kandidater til bestyrelsen, men denne gang var 14 humanister mødt frem og af dem stillede 3 op til bestyrelsen og 3 som suppleanter.

Inden de blev valgt per akklamation,

blev ideer for det fremtidige arbejde drøftet, herunder samarbejde med Folkeuniversitetet, fortsættelse af stambord den 1. tirsdag i måneden, åbne bestyrelses- og medlemsmøder, kommunalvalg 2013 og deltagelse i lokale debatter, lokal diskussion om kristendomsfaget i folkeskolen, nedlæggelse af kirker i Hovedstaden, etablering af et permanent mødested, et besøgsvenneprojekt samt deltagelse i Kultur natten næste år.

Som ordinære medlemmer af bestyrel-

sen valgtes Kelvin Nielsen, Per Dueholm (begge Frederiksberg) og Peter A. Nielsen (Furesø). Som suppleanter blev valgt Rainer Lippold (København), Niels Leer (Frederiksberg) og Martin Michelsen (Kirke Hyllinge).

Mødet blev afsluttet i en meget god og tilfreds stemning, omend der blev konstateret, at kvinder havde været stærkt underrepræsenterede. Men det skal der arbejdes for.

rv

Kursusdag om ceremonier

Af *Jørgen Oldenburg, ceremoniansvarlig*

De tre ceremonigrupper mødes en gang om året, for at drøfte og udvikle den fælles etik og æstetik. Vi har Navngivnings- og Bryllupsgruppen (én gruppe), Konfirmationsgruppen og Begravelsesgruppen. I september i år var dette koblet sammen med et introduktionskursus for medlemmer, der var interesserede i uddannelsen som celebrant eller ceremonileder. Der var 14 HS-veteraner og 8 ceremoni-interesserede til stede. Mens andre gjorde lørdagsrent, mødtes vi i kulturhuset Prismen på Amager.

Vores norske søsterorganisation, Human-Etisk Forbund (HEF), har fra vores stiftelse i 2008 været en trofast hjælper og støtte. Yngvild Kvaale herfra fortalte ved Humanistisk Samfunds stiftelse om ceremonierne i Norge, og i år fremlagde hun HEF's erfaringer med ceremonierne: Hvorfor har vi dem? Hvorfor har de den form, de

har? Og hvorfor det er vigtigt at overholde en "humanistisk æstetik"?

Sille Fredsted Knudsen fra Konfirmationsgruppen lod deltagerne på egen krop mærke den spontane lyst til at engagere sig, som har gjort gruppens undervisningen til en rig oplevelse for de unge. Udsat for provokerende spørgsmål, hvor vi skulle placere os fysisk på en holdningsskala, fandt forsamlingen hurtigt ud af, at mange

spørgsmål ikke lader sig besvare med et klart ja eller nej, og mange udsagn lader sig i den grad twist, at man må skifte standpunkt indtil flere gange.

Hanne Larsson fra Bryllupsgruppen havde et meget inspirerende oplæg om "Glæden ved arbejdet som celebrant". Det fik flere til at ændre hold-

ning til, hvilken gruppe der nu var den rette for dem. Opfordringen til "flere

jyske mænd" i gruppen charmerede, og hendes glæde ved opgaverne blev der nikket yderst genkendende til fra de andre grupper.

Resultat: 6 har meldt sig til undervisning i Begravelsesgruppen, 2 til Konfirmationsgruppen i Jylland, og 2-3 til Navngivnings- og Bryllupsgruppen. Herefter fortsætter uddannelsen i de enkelte grupper.

Yngvild Kvaale

Dette er måden vi langsomt og solidt opbygger vores korps af veluddannede celebranter og ceremoniledere, så vi også en dag kan tillade os at gøre mere reklame for vores ceremonier uden frygt for, at efterspørgslen bliver større, end vi kan imødekomme.

Humanist learning lab - ikke-religiøse søndagsskoler

Af *Henrik Lodberg Olsen*

På den amerikanske østkyst har der i 7-8 år eksisteret et bemærkelsesværdigt humanistisk initiativ.

Ved Harvard universitet i Boston er tilknyttede humanistiske foreninger centreret om en såkaldt humanist chaplain som bl.a. leverer sekulær, ikke-religiøs rådgivning, undervisning og

ceremonier til både religiøse og ikke-religiøse studerende. Man kunne fristes til at kalde det en slags ikke-religiøs studenterpræst.

En af disse er Greg Epstein som siden

2005 har indsamlet midler til at kunne drive humanistiske projekter i universitetsregi. Det har ført til the Humanist Community Project, hvor man arbejder

lokalt med humanistiske spørgsmål som hvordan vi sammen kan gøre verden bedre, hvordan man bedre kan tage vare på sit liv, hvordan man kan bruge de humanistiske værdier indenfor familielivet osv.

Et af disse initiativer er et såkaldt humanist learning lab som er en slags søndagsskole for børn og unge, hvor man kan stille store spørgsmål og udforske, hvad det betyder at leve et

godt liv. Mens børnenes familiemedlemmer deltager i et voksenprogram, vil de selv blive introduceret til humanistiske værdier gennem diskussioner og aktiviteter, som er tilpasset til deres aldersgruppe. Førskolebørn vil lære om centrale humanistiske værdier som medfølelse, miljø og ligestilling. De lidt ældre børn vil, foruden at udvikle deres kritiske tænkning og undersøge moralske spørgsmål, også høre om de vigtigste humanistiske tænkere gennem tiden. Teenagere vil analysere mere komplekse og nuancerede etiske spørgsmål og grave dybere ned i specifikke humanistiske værdier som sundhed og seksualitet.

Læs mere om projektet på harvardhumanist.org.

Danmark mangler noget

Af Anna Balk-Møller

Der er et hul – en mangel om man vil, i udbuddet af rammer for livets ceremonielle begivenheder. Religiøse mennesker kan bruge kirkerne til at skabe smukke ceremonier for livets store begivenheder, men alternativerne her til er tit mangelfulde. Den borgerlige vielse er mere en juridisk handling end en ceremoni, den private navngivningsfest mangler typisk en form for højdepunkt eller rituel markering af begivenheden og begravelser afholdt i diverse lånte kapeller sker alt for ofte på sognepræsternes præmisser og med synlige kristne symboler i udsmykningen.

Hvor er der rum til de, der ønsker at markere livets overgange med værdige og højtidelige ritualer uden de religiøse referencer? For de er der. Danmark rummer et stadig stigende antal mennesker, for hvem traditionerne spiller en ligeså vigtig rolle som de altid har gjort, men for hvem det religiøse – eller i hvert fald det folkekirkelige – islæt er fra- valgt.

På vegne af de mennesker og alle de, der har forskellige former for religiøse eller ikke-religiøse livsanskuelser, som ikke passer ind i de institutionaliserede religiøse rum, arbejder en lille gruppe af engagerede mennesker på at få skabt plads i samfundet til et livsneutralt ceremonium. Neutraliteten i rummet er afgørende for, at det kan rumme en bred vifte af livsanskuelser,

og højtideligheden er afgørende for, at rummet kan danne de værdige rammer, som i dag mangler. Projektgruppen repræsenterer Humanistisk Samfund, Livsceremonier og Svendborg Architects.

Ny Hjemmeside

Arbejdsgruppen har netop lanceret hjemmesiden www.ceremonium.dk.

Vi står aktuelt over for to spændende

aktiviteter i vores arbejde. Arkitekterne skal til at lave en udstilling om, hvordan lys kan skabe æstetiske og sakrale højdepunkter i rum, og projektgruppen står overfor en større undersøgelse af potentielle brugere. Læs mere på www.ceremonium.dk eller kontakt projektleder Anna Balk-Møller abm@humanistisksamfund.dk, hvis du er interesseret i at vide mere eller indgå i projektet.

Filosofisk café i Viborg lokalforening

Af lokalformand Erik Bartram Jensen

For nogle år siden kom jeg i kontakt med Kaja Melsom, der er ansat i Human-Etisk Forbund i Norge. Hun er uddannet i filosofi og har i sin studietid besøgt miljøer i Berlin, Amsterdam og Paris, som praktiserede filosofisk dialog på cafeer. Hun har på baggrund af disse erfaringer og Sokrates ideer udarbejdet et koncept for dialoger, som jeg fik afprøvet med en gruppe af vore medlemmer i Humanistisk Samfund under hendes ledelse. Nogle af hovedprincipperne er, at gruppen af deltagere afklarer hvilket emne, der er mest interesse for at tale om. Emnet skal formuleres som et spørgsmål. Det kan f.eks. være: Hvad er et godt liv? Deltagerne forsøger så at definere begreberne, og når man kommer frem til et svar, som flest mulig kan tilslutte sig, skal deltagerne så inddrage deres personlige erfaringer, som kan bevidne at svaret muligvis er holdbart. Det gælder med andre ord om at få teori og prak-

sis til at hænge sammen. Gruppen vælger så den erfaringsfortælling, som de synes passer bedst til påstanden om, hvad der er det gode liv.

I Viborg har vi i nogle vintre forsøgt denne model med svingende interesse, og har i år besluttet at lægge emnet fast på forhånd, så nu har vi inviteret til 3 offentlige cafemøder om emnerne: Hvad er det gode liv?, Hvad er frihed? og Hvad er retfærdighed? Det viser sig at være en god ide. Nu kommer der ca. 10 personer hver gang. Møderne ledes af Thomas Højbjerg, der har afsluttet filosofistudiet, og har sat sig ind i Kaja Melsoms

koncept. Deltagerne er både medlemmer af Humanistisk Samfund og personer, der er nysgerrige og søgende. Nogle kommer med erfaringer fra religiøse miljøer, og det giver tilsammen en god dynamisk dialog.

Møderne afholdes i det lokale borgerhus, og vi får kaffe/the midtvejs i forløbet, der strækker sig fra kl. 19.30-21.30 den første tirsdag i måneden.

Fra Filosofisk café

Der sker! - Kalender for oktober og november

Oktober 2012

Onsdag d. 24.	VIBORG	Foredrag om en begravelse uden præst <ul style="list-style-type: none"> • Bedemandens opgaver ved Per Rasmussen • En humanistisk ceremoni ved Asger Bertram. 	Borgerhuset Stationen Kl. 19.30 Entre 50 kr.
Tirsdag d. 30.	AALBORG	Om Humanistisk Begravelse Ceremonileder Asger Bertram fortæller om humanistisk Samfunds begravelsesceremoni.	Salen i Huset, Hasserisgade 10. Kl. 19 - 20
Tirsdag d. 30.	AALBORG	Bestyrelsesmøde Efter foredraget om humanistiske begravelsesceremonier er der åbent bestyrelsesmøde for alle nordjyske medlemmer.	Salen i Huset, Hasserisgade 10. Kl. 20

November 2012

Tirsdag d. 6.	HOVEDSTADEN	Café-møde Aktuelle temaer fra dagspressen præsenteres og diskuteres.	Café Promenaden, Frederiksberg Allé 58 Kl. 17.00 - 19.00
Tirsdag d. 6.	VIBORG	Hvad er retfærdighed? Filosofisk café ledet af filosof Thomas Højbjerg.	Borgerhuset Stationen Kl. 19.30 - 21.30
Tirsdag d. 27.	AALBORG	Bestyrelsesmøde Åbent for alle nordjyske medlemmer.	Huset, Hasserisgade 10. Kl. 19.00.

Begravelse i Aalborg

Humanistisk Samfund i Aalborg har udgivet en folder om begravelse i Aalborg-området. Folderen fortæller om humanistiske begravelse og om praktiske forhold, som for eksempel hvor begravelsen kan finde sted.

Lokalafdelingen i Aalborg har gjort et stort arbejde for at få folderen omtalt i nordjyske ugeaviser. Den megen omtale har ført til, at over 30 personer har henvendt sig til lokalafdelingen for at bestille folderen.

Derfor har HS Aalborg arrangeret et informationsmøde om humanistiske begravelse magen til det, de afholdt i foråret. Mødet finder sted d. 30. oktober, læs mere i kalenderen ovenover.

Ikke-religiøs begravelse i Aalborg-området

- en vejledning

Tro eller ikke tro

Ateistisk Selskab har udgivet en folder til religionsundervisningen i folkeskolens ældste klasser med titlen "tro eller ikke tro". Den fortæller om, hvad det vil sige at være ikke-religiøs, om forskellige former for ateisme og humanisme og om, hvordan man kan have en moral og etik uden at være troende. Folderen indeholder også en lang række øvelsesspørgsmål til eleverne.

Folderen omtaler som sagt også humanisme og henviser til Humanistisk Samfund som en forening for ikke-troende.

Folderen kan bestilles gratis, også som classesæt, på info@ateist.dk.

Humanistisk Samfund

Vester Voldgade 96, 5. tv.
1552 København V
www.humanistisksamfund.dk

Telefon: 42 43 20 10

E-mail: kontakt@humanistisksamfund.dk

Bladet redigeres af: Ole Wolf (ansv.), Jørgen Oldenburg,
og Rainer Verhoeven.

Kommentarer og ideer til bladet er velkomne.

Vil du hjælpe?

Der er masser af muligheder, hvis du gerne vil gøre noget for Humanistisk Samfunds. Selv om du kun har et par minutter tilovers i din hverdag, kan du bidrage. Enhver indsats - stor som lille - har betydning.

JEG HAR 1 MINUT

- Synes godt om os på Facebook www.facebook.com/humanistisksamfund
- Giv en folder om en af vores ceremonier til en bekendt
- Giv et bidrag til vores arbejde på 8117-0241169

JEG HAR 5 MINUTTER

- Spørg en ven om at blive medlem og giv ham en folder om os
- Læs om os på www.humanistisksamfund.dk
- Del et link om os på din egen facebookside

JEG HAR 1 TIME

- Skriv et læserbrev
- Deltag i et af vores møder om ceremonier eller etiske spørgsmål
- Deltag i et debatmøde om forholdet mellem kirke og stat

JEG HAR EN HEL DAG

- Bliv aktiv i en lokalafdeling
- Deltag i et af vores kurser og konferencer
- Meld dig til en arbejdsgruppe
- Kom til vores landsmøde til foråret

Skriv til os på ow@humanistisksamfund.dk, hvis du har spørgsmål til, hvor og hvordan du kan være aktiv.

Sproghjørnet: "gud" eller "en gud"

Af Jens Pihlkjær
Chirstensen
Hovedbestyrelses-
medlem

Når vi i dagligdagen og i artikler anvender udtrykket "gud", opfattes dette

oftest som værende den kristne gud. Dette betyder på en måde at (og opfattes oftest fejlagtigt som om) vi anerkender denne ene guds betydning for ikke at sige eksistens, og samtidig foretager vi faktisk en diskriminering/nedvurdering af andre(s) guder. Dette er i åbenlys modstrid med vor generelle opfattelse, at der ikke er forskel på

religioner.

Jeg foreslår således, at vi som forening og enkeltpersoner gør os umage med at bruge udtrykket "en gud", med mindre det forekommer helt forkert i den aktuelle kontekst. Dette skulle sikre, at vi opfattes som om, vi deler sol og vind lige.